

Výročná správa
o činnosti neziskovej organizácie
AGROGENOFOND, n.o
(IČO 31872115)
v roku 2016

Spracoval a predkladá na rokovanie: doc. Ing. Ján Brindza, CSc.

štatutárny zástupca

Obsah výročnej správy:

1. Úvod

2. Prehľad realizovaných aktivít pri realizácii verejno-prospešných služieb

- 2.1 Monitoring, sústreďovanie a uchovávanie ohrozeného originálneho genofondu rastlín
- 2.2 Uchovávanie kolekcii z genofondu rastlín v repozitóriách formou *in situ a on*
- 2.3 Revitalizácia a trvalo udržateľné využívanie tradičných poznatkov
- 2.4 Revitalizácia a cieľavedomé využívanie tradičných agroekosystémov
- 2.5 Revitalizácia tokajského vinohradníctva a vinárstva
- 2.6 Záujmové vzdelávanie rôznych cieľových skupín z predmetnej oblasti
- 2.7 Základný a aplikovaný výskum, vývoj, vedecko-technické a poradenské služby.
- 2.8 Podpora tvorby a ochrany životného prostredia a ekologizácie poľnohospodárstva 2.9
Podpora programov zvyšovania zdravia obyvateľstva vrátane problematiky GMO. 2.10
Služby na podporu programov rozvoja vidieka a obnovy obcí.
- 2.11 Tvorba a vydávanie účelových publikácií a vzdelávacích produktov na rôznej úrovni.
- 2.12 Vývoj a spracovávanie špecializovaných databáz..
- 2.13 Reselekcia starých a krajových odrôd pre praktické využitie
- 2.14 Aktívna spoluúčasť na príprave legislatívnych dokumentov z danej problematiky. 2.15
Organizovanie a zabezpečovanie študijných a zberových expedícií na Slovensku a v zahraničí.
- 2.16 Organizovanie a zabezpečovanie vedeckých, kultúrnych a spoločenských podujatí.
- 2.17 Medzinárodná spolupráca

3. Personálne zabezpečenie

4. Finančné zabezpečenie

5. Ostatné zabezpečenie

6. Organizácia a riadenie

Nitra, jún 2016

1. Úvod

Nezisková organizácia AGROGENOFOND (ďalej len AGROGENOFOND) vznikla transformáciou Nadácie GENOFOND na základe rozhodnutia Krajského úradu v Nitre a jej registrácie dňa 18.2.2003

AGROGENOFOND zabezpečuje činnosť zameranú na poskytovanie všeobecne prospešných služieb v zmysle Zákona č. 213 /1997 z 2.júla 1997 zmeneného NR SR č. 35/2002 Z.z. a to predovšetkým v oblasti ochrany a trvalo udržateľného rozvoja prírodného bohatstva a kultúrneho dedičstva Slovenska.

2. Prehľad realizovaných aktivít pri realizácii verejno-prospešných služieb

V roku 2016 realizoval AGROGENOFOND verejno-prospešné služby v nasledovných oblastiach.

2.1 Monitoring, sústred'ovanie, množenie, uchovávanie, rozširovanie a využívanie ohrozeného originálneho genofondu rastlín.

Monitoring genetickou eróziou ohrozeného genofondu sa zabezpečuje na úrovni pôvodne rozšírených starých a krajových odrôd z úžitkových druhov rastlín.

V hodnotenom období sme pokračovali v stanovení hospodárskej hodnoty 10 starých a krajových odrôd rajčín v morfológických a biochemických znakoch.

Genotypy boli sústredené v Srbsku v oblasti Vojvodiny za aktívnej účasti slovenskej etnickej skupiny. Výsledky sa postupne spracovávajú a pripravujú do odborných publikácií, špecializovaných e-databáz a e-katalógov.

Všetky aktivity sa v danej oblasti realizujú v spolupráci so SPU v Nitre v spolupráci výskumnými, výrobnými, vzdelávacími a inými organizáciami. Evidencia genotypov sa realizuje na SPU v Nitre a na Poľnohospodárskej univerzite v Macedónsku.

2.2 Zriaďovanie a uchovávanie kolekcí z genofondu rastlín v repozitóriách formou *in situ* a *on farm* v obciach v spolupráci so štátnymi organizáciami, samosprávami, výrobnými, neziskovými a inými organizáciami.

AGROGENOFOND sa v rámci finančných a materiálnych možností podieľa na podpore pri prevádzkovaní a postupné hodnotenie uchovaných genotypov v 5 zriadených repozitóriách pre dlhodobé uchovávanie vegetatívne uchovávaných druhov:

- a) Sebechleby – Sad Stará hora - čereše, hrušky, vinič – 4 ha
- b) Bacúch – Sad Horehronie – jablone – 2 ha
- c) Zemianske Podhradie – Sad R. I. Ríznera – slivky – 1 ha
- d) Príbelce – Sad Príbelce – gaštan jedlý – 4 ha
- e) Revúca – Sad Kornus – drieň obyčajný, čerešne – 4 ha

2.3 Revitalizácia a trvalo udržateľné využívanie tradičných poznatkov

AGROGENOFOND sa aktívne podieľa na podpore pre revitalizáciu a využívaní tradičných poznatkov a to formou

- a) Zabezpečovanie aktívnej spolupráce so slovenskou etnickou skupinou v Srbsku v obci Selenča – transfér poznatkov pre udržateľné využívanie tradičných agroekosystémov a tradičných agrosystémov – zapojenie organizácie Stredisko pre organické poľnohospodárstvo, Selenča, Srbsko.
- b) Overovanie tradičných technológií pri príprave tradičných potravinových produktov formou riešenia bakalárskych a diplomových prác – kelkýš a iné

2.4 Revitalizácia a cieľavedomé využívanie tradičných poľnohospodárskych systémov na úrovni pestovania, spracovania a využívania produktov tradičných ako aj netradičných rastlinných druhov.

AGROGENOFOND zabezpečili nasledovné aktivity:

- a) Zabezpečovanie poradenskej činnosti a pomoc pri príprave metodík pre realizáciu aktivít
- b) Výber subjektov hlavne na úrovni malých a stredných poľnohospodárskych subjektov pre aktívnu spoluúčasť na realizácii projektu,
- c) Výber a rokovanie zo zástupcami zahraničných inštitúcií z krajín Karpatského regiónu za účelom vytvorenie aktívnej siete pracovísk a spolupracovníkov
 - i. Ukrajina – Užhorodský spolok Slovákov, Botanická záhrada v Kyjeve,
 - ii. Srbsko – Selenča , príprava aktivít s komunitou Slovákov,
 - iii. Moldavsko – Agentúra pre rozvoj vidieka

2.5 Revitalizácia tokajského vinohradníctva a vinárstva

AGROGENOFOND pokračuje systematicky na podpore rozvoja tokajského vinohradníctva a vinárstva na Slovensku ako originálneho tradičného agroekosystému, ktorý sa už vyše 600 rokov ekonomicky využíva.

- a) V roku 2016 sme v danej oblasti obnovili výskum na štúdium mikrobiológie a biochémie cibéb.

2.6 Záujmové vzdelávanie rôznych cieľových skupín z predmetnej oblasti

AGROGENOFOND sa aktívne podieľa aj na príprave a realizácii vzdelávacích aktivít a to hlavne v programe celoživotného vzdelávania v spolupráci so SPU v Nitre.

V danej oblasti pripravuje kolektív akreditačné spisy pre dva špecializované kurzy a to:

- a) Tradičné agrosystémy v sociálno-ekonomickom rozvoji
- b) Menej známe a menej využívané druhy v sociálno-ekonomickom rozvoji
- c) Šľachtenie množenie a rozširovanie zabudnutých druhov rastlín
- d) Organizovanie celoživotného vzdelávania pre farmárov Ukrajiny

2.7 Základný a aplikovaný výskum, vývoj, vedecko-technické a poradenské služby.

Spolupracujúci pracovníci AGROGENOFOND-u sa aktívne podieľajú na príprave výskumných projektov. V danom období sa kolektív podieľal na príprave projektu:

- a) Uchovanie a trvalo udržateľné využívanie genetickej základne úžitkových druhov rastlín pre výživu a poľnohospodárstvo

- b) Ukr/SR/SPU1/08 Netradičné druhy rastlín a ich produkty v kvalite života
- c) Ukr/SR/SPU3/08 Obnôžkový peľ pre agropotravinárstvo a fytoterapiu

2.8 Podpora tvorby a ochrany životného prostredia a ekologizácie poľnohospodárstva

AGROGENOFOND intenzívne pripravuje aktivity na ekologizáciu poľnohospodárstva a to hlavne pri realizácii DIREKTÍVY RADY (EC) č. 1257/1999 a č. 445/2002 z 26. februára 2002 stanovujúce podrobné pravidlá o podpore rozvoja vidieka. V rámci predmetnej problematiky zabezpečuje prípravu dvoch projektov:

- a) Postupné zabezpečovanie inventarizácia stavu genetickou eróziou ohrozených starých a krajových odrôd na Slovensku
- b) Inventarizácia stavu jedincov genetickou eróziou ohrozených populácií so zabudnutých ovocných druhov

2.9 Podpora programov zvyšovania zdravia obyvateľstva vrátane problematiky biologickej bezpečnosti súvisiacej s geneticky modifikovanými organizmami (GMO),

V danej problematike nezabezpečoval kolektív v roku 2016 žiadne aktivity.

2.10 Služby na podporu programov rozvoja vidieka a obnovy obcí.

AGROGENOFOND intenzívne pripravuje rôzne projekty na podporu rozvoja vidieka a to hlavne pri realizácii Nariadenie Rady (EHS) č. 2081/92 O ochrane zemepisných označení a označení pôvodu poľnohospodárskych výrobkov a potravín a v zmysle prijatého Zákona č. 469/2003. V danej oblasti pokračuje kolektív v realizácii v troch oblastiach:

- a) Revitalizácia tradičných výrobkov z tekvice obrovskej
- b) Revitalizácia tradičných výrobkov z dule podlhovastej
- c) Revitalizácia tradičných výrobkov s použitím včelieho obnôžkového peľu
- d) Revitalizácia tradičných výrobkov z bazy čiernej

2.11 Tvorba a vydávanie účelových publikácií a vzdelávacích produktov na rôznej úrovni.

AGROGENOFOND sa aktívne podieľa na príprave rukopisov a vydávaní odbornej a inej účelovej literatúry v rámci edície Ochrana biodiverzity, Ochrana agrobiodiverzity a Genotyp.

V roku 2016 bol vydaný vedecký zborník „Agrobiodiverzita pre zlepšenie výživy, zdravia a kvality života“.

2.12 Vývoj a spracovávanie špecializovaných databáz pre praktické využitie rôznymi cieľovými skupinami.

AGROGENOFOND sa aktívne podieľa na vývoji a spracovaní rôznych informačných systémov a špecializovaných databáz. Pre dané účely bola zriadená edícia *FENOTYPDATA*, ktorej cieľom je prezentácia informácií o variabilite genotypov v rozšírenom genofonde starých a krajových odrôd ako aj prírodných populácií z

tradičných ako aj menej známych a menej využívaných druhov rastlín. V roku 2016 sa pokračovalo v príprave e-katalógu fenotypovej variability v genofonde starých a krajových odrôd papriky ročnej

2.13 Reselekcia starých a krajových odrôd pre praktické využitie v alternatívnych formách poľnohospodárstva, vo výžive a v iných oblastiach.

AGROGENOFOND intenzívne pripravuje rôzne projekty na reselekciiu originálnych starých a krajových odrôd na reselekciiu v rámci programu podpory rozvoja a to v zmysle Nariadenia EÚ 2081/92 a Zákona č. 469/2003. V danej oblasti kolektív vytvoril podmienky pre zriadenie medzinárodnej siete výskumníkov a výskumných inštitúcií pre realizáciu medzinárodného programu „Agrobiodiverzita pre zlepšenie výživy, zdravia a kvality života“ v rámci ktorého sa plánujú realizovať aj projekty orientované pre revitalizáciu a využívanie produktov zo starých a krajových odrôd a to v rôznych obciach na Slovensku, Srbsku a Moldavsku.

2.14 Aktívna spoluúčasť na príprave legislatívnych dokumentov z danej problematiky.

AGROGENOFOND sa aktívne podieľal na príprave nasledovných dokumentov:

- a) aktívna účasť na príprave medzinárodného projektu „Analýza záväzkov SR k plneniu Dohovoru o biologickej diverzite“

2.15 Organizovanie a zabezpečovanie študijných a zberových expedícií na Slovensku a v zahraničí.

AGROGENOFOND zabezpečoval v roku 2016 zberové expedície za účasti miestnych obyvateľov :

- a) Ukrajina – drieň obyčajný
- b) Obec Brdárka – čerešne

2.16 Organizovanie a zabezpečovanie vedeckých, kultúrnych a spoločenských podujatí.

V hodnotenom období kolektív neorganizoval žiadne podujatia.

2.17 Medzinárodná spolupráca

AGROGENOFOND spolupracuje s nasledovnými inštitúciami

- a) Botanická záhrada pri Národnej akadémii vied Ukrajiny, Kyjev
- b) Food laboratory, Jerevan, Arménsko
- c) Užhorodský spolok Slovákov – Užhorod
- d) ZDRAVO Selenča – Srbsko – realizácia spoločného projektu
- e) Stredisko pre organické poľnohospodárstvo, Selenča, Srbsko

3. Personálne zabezpečenie

AGROGENOFOND v hodnotenom období nezamestnával žiadnych pracovníkov. Realizácia aktivít bola zabezpečená externými spolupracovníkmi bez odmien.

4.Finančné zabezpečenie

AGROGENOFOND získal v hodnotenom období finančné prostriedky z realizovaných projektov, ktoré použil na financovanie aktivít formou nákupu spotrebného materiálu, preplácania telekomunikácií, tlač publikácií a nákup tovaru.

5. Ostatné zabezpečenie

AGROGENOFOND splnil všetky náležitosti vo vzťahu k Daňovému úradu a Štatistickému úradu.

6. Organizácia a riadenie

Správna rada rokovala v hodnotenom období na jednom pracovnom stretnutí.

V Nitre, 30. júna 2016

doc. Ing. Ján Brindza, CSc.